

Marie Christine van der Sman (1976-1978)

Met een eigen visie tegen de stroom in roeien

Eigenlijk gaat het er niet om wat ik aan het redactiewerk voor *Groniek* heb gehad, maar wat *Groniek* kan bijdragen aan de toekomst van de huidige generatie redacteuren. Voor mij begon het in het eerste jaar van mijn studie (1976-1977). Ik kreeg de *Groniek* in handen en dacht: 'goed blad, maar wat ziet de vormgeving er beroerd uit'. Ik ben brutaal op een redacteur afgestapt en heb gevraagd: 'kunnen jullie niet iemand voor de lay-out gebruiken?'

Eerlijk gezegd kan ik die moed nog steeds niet goed verklaren, want ik durfde tijdens de colleges nauwelijks mijn mond open te doen uit vrees iets stoms te zeggen. Het was meer een soort innerlijke drive, een rotsvast overtuiging dat ik een zinvolle bijdrage aan het blad kon leveren. Op de middelbare school was ik namelijk hoofdredacteur en vormgever van het schoolblad geweest, gestimuleerd door mijn vader die grafisch ontwerper was.

Ze waren sportief, die ouderejaars, en namen mij – ook omdat er maar één studente in de redactie zat – welwillend in hun midden op. Er volgde een enorm creatieve periode, met verschillende redacties, waarin de periodes met Frans Westra (thans directeur van Images) en Patrick Everard (tegenwoordig directeur van de Historische Uitgeverij) me het sterkst zijn bijgebleven. We brachten onder andere themanummers uit over 'Geschiedenis en antropologie' en 'Abortus en anticonceptie door de eeuwen heen'. De inhoud van die nummers kan ik nog steeds reproduceren.

Wat ik er heb geleerd? Samenwerken en opkomen voor mijn eigen ideeën. Ook maakte ik me – met vallen en opstaan – het schrijven en redigeren eigen. Dit bleken nuttige vaardigheden die mij bij latere managementfuncties goed van pas zijn gekomen. Wat ik boeiend vond was de interdisciplinaire benadering van het vak en het uitwisselen van onderzoeksmethoden met de sociale wetenschappen. Zo heb ik als museumdirecteur de methode van de *oral history* regelmatig gebruikt bij de voorbereiding van tentoonstellingen rond sociale geschiedenis.

Dat begon al tijdens mijn eerste museumbaan. In Museum Willem van Haren in Heerenveen, waar ik tentoonstellingen maakte over Domela

Nieuwenhuis (1988). Als manager van een klein, regionaal museum stond ik (letterlijk) met de voeten in het veen. Zelf op pad om bruiklenen los te peuteren, mensen interviewen van wie de grootouders bevriend waren geweest met socialistische voormannen, tentoonstellingsteksten schrijven en catalogi samenstellen. Voor dat werk waren een historische opleiding, gecombineerd met redactionele ervaring en een doctoraal bijvak museologie, uitermate nuttig. Ook de tijdens de studie opgebouwde organisatorische vaardigheden kwamen goed van pas.

Dat bracht mij later ook naar Den Haag, waar ik gedurende veertien jaar het Haags Historisch Museum en Museum Meermanno-Westreenianum leidde. Ook daar kreeg ik de gelegenheid om veel historische tentoonstellingen te maken. Hoogtepunten waren de tentoonstellingen 'Rode residentie, 100 jaar sociaal-democratie in Den Haag', 'Denkbeeldig vaderland' (over de Bataafs-Franse tijd), 'Oranje-Romanov' en 'Praal, ernst en emotie, de wereld van het Franse middeleeuwse handschrift'.

Tegenwoordig werk ik als organisatieadviseur bij het Groningse bureau Virtuoots. Ik ondersteun musea op het terrein van management. Ik geef bijvoorbeeld adviezen over collectiemanagement (bij het opstellen van collectieplannen en depotinrichtingen) en veiligheidszorg (beveiliging en bewaking). Daarnaast coach ik leidinggevenden. Klanten zijn bijvoorbeeld: Boymans Van Beuningen, het Historisch Museum Rotterdam, het Wereldmuseum in Rotterdam en het Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers. Over een maand vertrek ik naar Yogyakarta (Java) om twee musea die door aardbevingen vernield zijn te helpen bij de wederopbouw. Zeer veelzijdig werk, dat de gelegenheid biedt om een kijkje te nemen in 'verschillende keukens'. Het is prettig om ruim twintig jaar ervaring in het museumveld op die manier te kunnen uitdragen.

Mijn advies aan de huidige generatie geschiedenisstudenten is: om succesvol te zijn moet je tegen de stroom in roeien en overtuigd raken van je eigen visie. *Groniek* kan je helpen die visie te ontwikkelen.

Marie Christine van der Swan werkt als organisatieadviseur bij Virtuoots